

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Μια βόλτα ακόμη...»

ΕΛΠΙΔΑ ΤΟΚΜΑΚΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μια βόλτα ακόμη...

Δημιουργός

Ελπίδα Τοκμακίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Φεβρουάριος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», 8η Ενότητα: *Ανοιξη, υποενότητα Βόλτα στο βουνό* (β΄ τεύχος, Βιβλίο Μαθητή, σ. 50-51 και Τετράδιο Εργασιών, σ. 50-51)

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι προϋποθέσεις υλοποίησης των προτάσεων του σεναρίου για τους/τις μαθητές /τριες της Α΄ τάξης αφορούν τη βασική εξοικείωσή τους με τη χρήση του πληκτρολογίου και του ποντικιού αλλά και τη βασική εμπειρία τους από την

ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Προτείνεται ο χωρισμός των μαθητών/τριών της τάξης σε ομάδες των τεσσάρων ή και των δύο ατόμων (ανάλογα με την προηγούμενη εμπειρία εργασίας σε ομάδες αλλά και την υλικοτεχνική υποδομή της τάξης). Προβλέπεται η ύπαρξη φορητών Η/Υ -ένας για κάθε μια ομάδα- αλλά και η ύπαρξη ενός Η/Υ της τάξης και ενός βιντεοπροβολέα (ή διαδραστικού πίνακα) για τη συζήτηση στην ολομέλεια.

Αντίστοιχα για τον/την εκπαιδευτικό οι προϋποθέσεις υλοποίησης σχετίζονται με τη βασική γνώση χρήσης απλών λογισμικών (κειμενογράφου, παρουσίασης, υπολογιστικών φύλλων, περιβάλλοντος εξάσκησης και εννοιολογικής χαρτογράφησης) αλλά και αναζήτησης στο διαδίκτυο.

Για την υποβοήθηση του/της εκπαιδευτικού έχει δημιουργεί ενδεικτικό συνοδευτικό υλικό. Θα πρέπει να προηγηθεί αποθήκευση του υλικού αυτού, ο έλεγχος των υπερσυνδέσεων και των παραπομπών και η εξασφάλιση πρόσβασης σε αυτές.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο που παρουσιάζεται έχει ως αφορμή κείμενο και δραστηριότητες από την ενότητα *Άνοιξη* του σχολικού εγχειρίδιου «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού» και συγκεκριμένα την υποενότητα *Βόλτα στο βουνό*. Με το κείμενο του σχολικού βιβλίου οι μικροί/ές μαθητές/τριες της Α΄ τάξης καλούνται να ακολουθήσουν τους ήρωές του «σε μια βόλτα στο κοντινό βουνό» παρατηρώντας και περιγράφοντας τη φύση τις πρώτες

μέρες της Άνοιξης. Οι αντίστοιχες δραστηριότητές του έχουν ως στόχο την προφορική και γραπτή εξοικείωσή τους με την περιγραφή και τα γραμματικά μέσα που χρησιμοποιούνται σε αυτήν, τη χρήση λέξεων δηλωτικών του χρόνου, την τοποθέτηση γεγονότων σε χρονολογική σειρά, την κατανόηση της σχέσης παρελθόντος-παρόντος και την αξιοποίηση γραπτών -κυρίως- πληροφοριών (Καραντζόλα, κ.ά. 2007: 30).

Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές/τριες εμπλέκονται στην αξιοποίηση και άλλων μορφών κειμένου (βίντεο, εικόνα, ήχος, αφίσα) αναλαμβάνοντας ενεργό δράση για την περιγραφή σκηνών του φυσικού αλλά και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Με τον τρόπο αυτό το υλικό του σχολικού εγχειριδίου εμπλουτίζεται, ενώ παράλληλα δίνεται μια άλλη εναλλακτική προοπτική προσέγγισής του, με την ένταξη των ΤΠΕ στη γλωσσική διδασκαλία.

Εκτός από τους προαναφερόμενους στόχους, βασικές επιδιώξεις του σεναρίου αποτελούν η εξάσκηση της κριτικής και δημιουργικής σκέψης των μαθητών/τριών όπως και της γλωσσικής τους έκφρασης (προφορικής και γραπτής) μέσα από την αξιοποίηση ήδη αποκτημένων γνώσεων αλλά και εμπειριών γύρω από διάφορα θέματα της καθημερινότητας. Παράλληλα, προωθούνται στόχοι που αφορούν στη μύηση των μαθητών/τριών στους νέους γραμματισμούς μέσα από το παιχνίδι της σύνδεσης εικόνων και (γραπτού ή προφορικού) κειμένου αλλά και της συμβολής τους στη δημιουργία ή ανασύνθεση πολυτροπικών κειμένων.

Πρώτο σταθμό στη «βόλτα» τους αποτελεί το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου. Οι γραπτές πληροφορίες από αυτό μετασχηματίζονται σε εικονική μορφή. Αυτή με τη σειρά της αποτελεί το πρόσχημα για την παρακίνηση μιας προφορικής περιγραφής ενός φυσικού τοπίου. Στη συνέχεια, παρακολουθούν τη βόλτα στο βουνό μιας ακόμη ηρωίδας, αυτή τη φορά μιας παιδικής εκπομπής, στιγμιότυπα της οποίας καλούνται να περιγράψουν. Η γνωριμία τους με ζώα που μπορεί να συναντήσει κανείς στο βουνό αποτελεί το έναυσμα για την ένταξη στο σενάριο -αλλά και στο μάθημα της Γλώσσας- δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη

γνωριμία με το «Εικονογραφημένο Λεξικό της Α΄ και Β΄ τάξης». Αυτό επιδιώκεται να γίνει με τη μορφή ενός παιχνιδιού συμπλήρωσης ονομάτων (κάποιων γνωστών ζώων), για τα οποία προσφέρονται ως βοήθημα οι ορισμοί των αντίστοιχων λημμάτων από το Εικονογραφημένο Λεξικό. Στις σχετικές αναφορές γίνεται χρήση χρονικών δεικτών (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ), στοιχείο που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στη συνέχεια και ως ενδεικτικό παράδειγμα χρήσης τους και από τους μαθητές/τριες.

Η περιγραφή εικόνων και καταστάσεων μεταφέρεται στο οικείο και ανθρωπογενές περιβάλλον των μαθητών/τριών. Αυτό γίνεται με τη χρήση μιας αφίσας, από όπου καλούνται να επιλέξουν -ανάμεσα στους ενοίκους μιας πολυκατοικίας- μια οικογένεια και να περιγράψουν ένα στιγμιότυπο από τη ζωή της.

Τέλος, η συμμετοχή των μαθητών/τριών στην παρουσίαση της καθημερινής ρουτίνας ενός κοριτσιού, η περιγραφή και η χρονική ταξινόμηση οικείων περιστατικών, από το πρωινό ξύπνημα και τη ζωή στο σχολείο μέχρι τις δραστηριότητες που ακολουθούν μετά το πέρας του σχολικού προγράμματος, μπορεί να εξυπηρετήσει την παραίτηση αντίστοιχης έκφρασης από την πλευρά των μαθητών/τριών. Κατά την εναλλαγή και τη χρονολογική τοποθέτηση των γεγονότων γίνεται αναφορά στα διαφορετικά χρονικά διαστήματα της ημέρας, στοιχείο που συμβάλλει στην εξοικείωση των παιδιών με τις αντίστοιχες έννοιες του χρόνου αλλά και της χρήσης τους στον προφορικό και γραπτό λόγο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Μέσα από τις δραστηριότητες του προτεινόμενου σεναρίου αλλά και της αντίστοιχης ενότητας του σχολικού εγχειριδίου επιχειρείται η πρώτη γνωριμία των μικρών μαθητών/τριών της Α΄ τάξης με την περιγραφή αλλά και τη χρήση χρονικών δεικτών σε αυτή. Τόσο η περιγραφή, ως προϊόν της γλωσσικής απεικόνισης αντικειμένων, πραγμάτων, φαινομένων ή καταστάσεων (Μητσικοπούλου 2006), όσο και η χρήση

χρονικών εννοιών, ως υιοθέτηση ενός κοινωνικά προσδιορισμένου αντιληπτικού συστήματος εκφρασμένου μέσω συμβόλων και της γλώσσας (Πλακίτση κ.ά 2007: 730), αποτελούν στόχους που έχουν αυξημένο βαθμό δυσκολίας για τους μικρούς μαθητές/τριες της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.

Έρευνες αποδεικνύουν ότι η αφηρημένη έννοια του χρόνου δεν είναι πάντα εύκολο να γίνει αντιληπτή από το παιδί. Η δόμησή της αφορά μια αργή και προοδευτική διαδικασία, η οποία αρχίζει από την προσχολική ηλικία και ολοκληρώνεται κατά την εφηβεία. Σύμφωνα με τον Vygotsky (1998: 240), η κατάκτηση των εννοιών ακολουθεί μια πορεία από το επίπεδο της πράξης σε αυτό της γλώσσας, για αυτό η εμπλοκή των μικρών παιδιών σε διαμεσολαβημένες διαδικασίες βοηθά στη μετάβαση της γνώσης από το κοινωνικό στο ατομικό επίπεδο. Όμως η κατανόηση της σημασίας των χρονικών εκφράσεων δε βρίσκεται πάντα σε αντιστοιχία με την απόκτηση και τη χρήση του λεξιλογίου εννοιών χρόνου (Μπονίδης 1995: 175). Ο εφοδιασμός με τα κατάλληλα «εργαλεία» προϋποθέτει μια μακρά πορεία, όπου οι λέξεις γίνονται το μέσο για τη διαμόρφωση των εννοιών και αργότερα εμφανίζονται ως το σύμβολό τους (Vygotsky 1998: 141). Στην πορεία αυτή, η πρόταση του Bruner (Καψάλης & Λεμονίδης 1999: 101) για την εφαρμογή της ανακαλυπτικής μάθησης και τη σπειροειδή διάρθρωση των διδακτικών αντικειμένων -όπου η συμβολική παρουσίασή τους ως αντικείμενα της γλώσσας ακολουθεί την αρχική προσφορά τους ως αντικείμενα δράσης και τη μετέπειτα αξιοποίησή τους ως αντικείμενα παρατήρησης- βρίσκει πεδίο εφαρμογής.

Παρόμοια λογική ακολουθείται στην οργάνωση του περιεχομένου των γλωσσικών μαθημάτων, βασική επιδίωξη της οποίας είναι τη γνωριμία των μαθητών/τριών με διάφορα είδη λόγου και ενός ευρέος φάσματος κειμένων. Ειδικότερα για την Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου, οι τέσσερις τελευταίες διδακτικές ενότητες του σχολικού εγχειριδίου προβλέπουν την επαφή των παιδιών με ποικίλους τύπους κειμένων και τη διαισθητική γνωριμία τους με βασικά στοιχεία της δομής και λειτουργίας της ελληνικής γλώσσας (Καραντζόλα κ.ά: 2007: 17). Ανάμεσα

στα διαφορετικά είδη κειμένων διακρίνονται οι περιγραφές, οι οποίες όμως προσεγγίζονται σε ένα πρώτο επίπεδο γνωριμίας, αφού η σπειροειδής λογική στη διάταξη της ύλης προβλέπει την ενασχόληση των παιδιών με το συγκεκριμένο είδος και σε επόμενες σχολικές τάξεις. Αφορμή αποτελεί η αφήγηση της εμπειρίας μιας «βόλτας στο βουνό». Ο Ματσαγγούρας (2007: 34-35) υποστηρίζει -επικαλούμενος τον Bruner- ότι η αφηγηματική σκέψη κυριαρχεί στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης του παιδιού και για αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γέφυρα μετάβασης από τον αφηγηματικό στον περιγραφικό λόγο. Η αξιοποίηση περιεχομένων του αφηγηματικού λόγου των παιδιών μέσα από την παρουσίαση οικείων εμπειριών και βιωμάτων μπορεί να αποτελέσει το πλαίσιο για την επέκταση των δραστηριοτήτων του σχολικού εγχειριδίου και τη γνωριμία με βασικά δομικά στοιχεία της περιγραφής και της έννοιας του χρόνου.

Αφετηρία αποτελεί η «εικονική» περιήγησή τους σε διάφορους χώρους -φυσικά τοπία αλλά και ανθρωπογενή περιβάλλοντα-, η παρατήρηση και συζήτηση για όσα γίνονται αντιληπτά μέσω των αισθήσεων αλλά και η δράση με τα προσφερόμενα υλικά. Σε όλα τα στάδια εμπλοκής των μικρών μαθητών/τριών κυρίαρχη είναι η γλωσσική διαμεσολάβηση, η τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία και η επικοινωνία μέσω κειμένων. Στα πλαίσια αυτά αναγνωρίζεται η νέα κειμενική πραγματικότητα που δημιουργεί η διάδοση των Τ.Π.Ε. και η σημασία και άλλων σημειωτικών συστημάτων στην παραγωγή νοήματος (Χατζησαββίδης & Αλεξίου 2012: 35). Η έννοια του κειμένου αποκτά μια ολοένα και πιο διευρυμένη διάσταση, ενώ η εικόνα έρχεται να συνδέσει τον προφορικό με τον γραπτό λόγο. Τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούνται εξάλλου στην πρακτική των μικρών παιδιών, κατά την οποία «τα πολυτροπικά μηνύματα αντιμετωπίζονται με μια εξίσου πολυτροπική προσέγγιση», καθώς οι γνώσεις σε ένα σημειωτικό σύστημα μεταφέρονται, ώστε να συντελέσουν στην κατανόηση κάποιου άλλου (Γιαννακοπούλου & Παπαδοπούλου 2004: 83). Τα ίδια δεδομένα αξιοποιούνται στη σύνταξη ενός σεναρίου που προσφέρεται για τους μαθητές/τριες της Α΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου και τα

πρώτα βήματά τους στον κόσμο της γλώσσας και των νέων γραμματισμών με σεβασμό στις προσλαμβάνουσες και την αντιληπτική τους ικανότητα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές/τριες:

- Να συστηματοποιήσουν τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες τους αναφορικά με γνωστά και οικεία περιβάλλοντα και με βάση αυτά να είναι σε θέση να οικοδομήσουν νέες έννοιες.
- Να εξασκηθούν στην αναγνώριση ζώων και των χαρακτηριστικών τους από την περιγραφή τους σε ορισμούς αντίστοιχων λημμάτων.
- Να εξασκήσουν την παρατηρητικότητά τους για τον εντοπισμό συγκεκριμένων πληροφοριών από μικρά κείμενα (προφορικά και γραπτά) αλλά και εικόνες και να αποκτήσουν ευχέρεια κατά τη μετακίνησή τους από το ένα σημειωτικό σύστημα στο άλλο.
- Να πληροφορηθούν για τη συμβολική μορφή με την οποία περιγράφεται ο χρόνος (εικόνες ρολογιών, χρήση λέξεων ως χρονικών δεικτών, αρίθμηση).
- Να γνωρίσουν τη χρηστική αξία ενός λεξικού (ψηφιακού/συμβατικού).
- Να συσχετίζουν τις καταστάσεις που περιγράφονται σε εικόνες με προσωπικές εμπειρίες και βιώματα της καθημερινότητάς τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές/τριες:

- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία προφορικής και γραπτής περιγραφής τοπίων και καταστάσεων της καθημερινότητας.
- Να γνωρίσουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της περιγραφής, όπως είναι η τοποθέτηση στον χώρο (παρουσίαση επιμέρους στοιχείων ενός τοπίου) αλλά και η χρονική διαδοχή (γεγονότα που διαδέχονται το ένα το άλλο).

- Να εξοικειωθούν με γραμματικές δομές της γλώσσας και τη μετατροπή των μορφολογικών καταλήξεων ρημάτων.
- Να εξασκηθούν στη σειροθέτηση λέξεων σε μια πρόταση και στη χρήση της τελείας.
- Να εξασκήσουν τον προφορικό και γραπτό τους λόγο, εμπλουτίζοντας και διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους με τη χρήση επιθέτων και λέξεων δηλωτικών του χρόνου.

Γραμματισμοί

Με το σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές/τριες:

- Να εξασκηθούν στη χρήση ενός λεξικού (έντυπου και ψηφιακού), να εξοικειωθούν με τον περιληπτικό λόγο των ορισμών και με τις στρατηγικές εντοπισμού λέξεων (αλφαβητική κατάταξη).
- Να συνειδητοποιήσουν τη λειτουργικότητα των πολυτροπικών κειμένων που συναντούν στον άμεσο κοινωνικό τους περίγυρο και να αποκτήσουν αντίστοιχες δεξιότητες δημιουργίας.
- Να εξοικειωθούν με την καταγραφή δραστηριοτήτων σε ένα ψηφιακό ημερολόγιο.
- Να συνειδητοποιήσουν διαισθητικά τη χρησιμότητα αρχείων κειμενογράφου, παρουσίασης, εννοιολογικής χαρτογράφησης, υπολογιστικών φύλλων, εξάσκησης αλλά και εργαλείων ζωγραφικής και να εξοικειωθούν με τις βασικές λειτουργίες τους.

Διδακτικές πρακτικές

Βασική διδακτική προτεραιότητα κατά την υλοποίηση του σεναρίου είναι η αξιοποίηση της δυναμικής των ομάδων παράλληλα με την παρακίνηση για ενεργητική συμμετοχή όλων των μελών τους. Η διασφάλισή της επιχειρείται μέσα από τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων παιγνιώδους μορφής, που προκαλούν και ενισχύουν τη συμμετοχή, αλλά και με την ανάδειξη προηγούμενων σχετικών

γνώσεων, εμπειριών και βιωμάτων. Αναγκαία κρίνεται, επίσης, η σταδιακή μύηση και μαθητεία σε αποτελεσματικές στρατηγικές χρήσης τόσο του προσφερόμενου διδακτικού υλικού όσο και των νέων μέσων πρακτικής γραμματισμού. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές/τριες της τάξης θα μπορέσουν να διευρύνουν τις σχετικές γνώσεις τους για τον κόσμο, εμπλουτίζοντας το λεξιλόγιό τους και κάνοντας παράλληλα τα πρώτα τους βήματα στη γνωριμία τους με το κείμενο της περιγραφής. Ο σεβασμός και η αξιοποίηση των ιδεών των μαθητών/τριών είναι βασική προτεραιότητα, για αυτό και αναζητούνται ευκαιρίες ανάδειξής τους μέσα από τη συχνή προτροπή για παρουσίαση των προτάσεών τους σε κάθε φάση διεξαγωγής του σεναρίου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Ο τίτλος, η εικόνα αλλά και το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου («Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», Βιβλίο μαθητή, σ. 50) μπορούν να αποτελέσουν αφορμή για τη σύνδεση του θέματος («Βόλτα στο βουνό») με τις εμπειρίες των μαθητών/τριών της τάξης αλλά και με τις δραστηριότητες του σεναρίου. Αρχικά, οι μαθητές/τριες της τάξης καλούνται να αναφερθούν σε σχετικά βιώματά τους και να επιχειρήσουν μια προφορική περιγραφή των αντίστοιχων εμπειριών, δίνοντας πληροφορίες για το χωροχρονικό πλαίσιο αλλά και τα πρόσωπα και τα γεγονότα που εμπλέκονται σε αυτές.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σχετική αναφορά γίνεται στην περιγραφή του σεναρίου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Μέσα από τις προτάσεις του συγκεκριμένου σεναρίου επιδιώκεται η εξοικείωση των μικρών μαθητών/τριών με τις ΤΠΕ, καθώς μέσα από την προσωπική βίωση της χρήσης τους θα γνωρίσουν διάφορες εναλλακτικές μορφές κειμένων αλλά και τη δυνατότητα συνδυασμένης χρήσης διαφόρων σημειωτικών πόρων για την παραγωγή

ή την αναδημιουργία πολυτροπικών κειμένων. Στα πλαίσια αυτά η γνωριμία με βασικές εντολές επεξεργασίας εικόνων αλλά και η ενασχόλησή τους με αρχεία κειμενογράφου, προγράμματος παρουσίασης και εννοιολογικής χαρτογράφησης ή και εξάσκησης θα συμβάλει στην εξάσκηση και εμπέδωση της χρήσης τους από τους μικρούς μαθητές/τριες.

Κείμενα

Σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Α΄ Δημοτικού»

«Βόλτα στο βουνό», 8η Ενότητα: *Άνοιξη* (β΄ τεύχος, Βιβλίο Μαθητή, σ. 50-51)

Σχολικό βιβλίο «Εικονογραφημένο λεξικό Α΄- Β΄ Δημοτικού»

Λήμματα και εικόνες για τις λέξεις «καναρίνι» (σ. 179), «μύγα» (σ. 276), «νυχτερίδα» (σ. 289), «ποντίκι» (σ. 356), «σαλιγκάρι» (σ. 384), «σπουργίτι» (σ. 413)

Βίντεο

«Χάντι», παιδική σειρά μεταγλωττισμένη στα ελληνικά, επεισόδιο 13.

Εικόνες

«[Η πολυκατοικία](#)» (αφίσα 6), αφίσα της ενότητας «Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ», Αθήνα 2003, από το υλικό της δράσης «[ΔΙΑΠΟΛΙΣ](#)», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιτροπή Ερευνών, Τμήμα Φ.Π.Ψ. , Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής.

«[Οικογένεια](#)» (αφίσα 15), αφίσα διδακτικής ενότητας «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ», Αθήνα 2003, από το υλικό της δράσης «[ΔΙΑΠΟΛΙΣ](#)», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιτροπή Ερευνών, Τμήμα Φ.Π.Ψ. , Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής.

[Εικόνες ρολογιών](#), Αφίσα Σμυρνιωτάκη, διαθέσιμη στο ιστολόγιο <http://paidagwgos.blogspot.gr/>

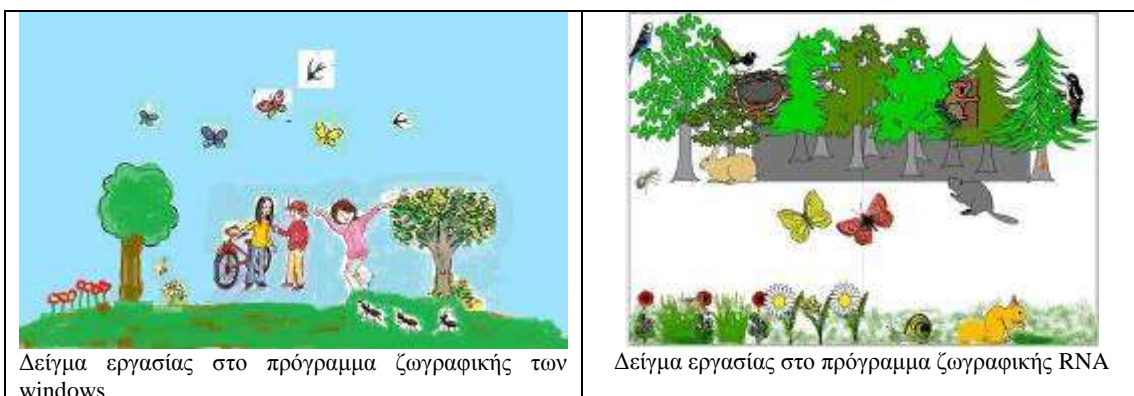

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1ο διδακτικό δίωρο

Το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου θα χρησιμοποιηθεί ως έναυσμα για τη γνωριμία των μαθητών/τριών της Α΄ τάξης με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός περιγραφικού κειμένου (χρήση ενεστωτικών τύπων, συνδετικών ρημάτων και επιθέτων, βλ. Καραντζόλα, κ.ά. 2007: 61). Μετά την ανάγνωσή του θα παρακινηθούν να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες του κειμένου και να μεταφέρουν όσα διάβασαν σε μια άλλη εκδοχή. Αυτή αφορά τη ζωγραφική απεικόνιση των όσων παρουσιάζονται στο κείμενο με τη χρήση του εργαλείου Ζωγραφικής (Windows) ή του λογισμικού Revelation Natural Art.

Προτείνεται η συνδυασμένη χρήση της ελεύθερης σχεδίασης από την πλευρά των μαθητών/τριών μαζί με την επιλογή έτοιμων εικόνων (από τον φάκελο συνοδευτικού υλικού του σεναρίου ή των σφραγίδων που προσφέρονται από το λογισμικό RNA), καθώς στη φάση αυτή ενδιαφέρει η μεταφορά συγκεκριμένων πληροφοριών του κειμένου σε ένα διαφορετικό σημειωτικό σύστημα, το οποίο όμως μπορεί να αποτελέσει αφορμή για την προφορική περιγραφή του περιεχομένου της ζωγραφιάς από την πλευρά των παιδιών. Με τον τρόπο αυτό οι μικροί μαθητές/τριες της Α΄ τάξης θα επιχειρήσουν να χρησιμοποιήσουν στοιχεία του περιγραφικού κειμένου στον προφορικό τους λόγο.

Στη συνέχεια, η παρακολούθηση ενός βίντεο θα αποτελέσει το έναυσμα για τη διεξαγωγή της αντίστροφης διαδικασίας, της αξιοποίησης δηλαδή των σχετικών

πληροφοριών για τη γραπτή απόδοση ενός περιγραφικού κειμένου. Προτείνεται η αξιοποίηση στιγμιότυπων μιας μεταγλωττισμένης (γερμανικής παραγωγής) εκπομπής, γνωστής στο παιδικό κοινό, με τίτλο «Χάιντι». Στο [βίντεο](#) παρουσιάζεται η κεντρική ηρωίδα να χαίρεται την πρώτη μέρα της Άνοιξης, κάνοντας μια βόλτα στο βουνό με τη συνοδεία ενός φίλου της. Στην πρώτη προβολή του βίντεο (προτείνεται η παρουσίαση του βίντεο σε όλη τη διάρκειά του των 8 λεπτών) μπορεί να σχολιαστεί και η φράση της ηρωίδας «ξέχασε κάτι η Άνοιξη» που διατυπώνεται από αυτήν, όταν βρίσκει σε ένα σκιερό μέρος χιόνια που δεν έχουν ακόμη λιώσει. Με αφορμή αυτή τη συζήτηση μπορούν να προκύψουν εμπειρίες των παιδιών από προσωπικά τους βιώματα επίσκεψης στο βουνό σε διαφορετικές εποχές του χρόνου.

Στα σχετικά στιγμιότυπα (01:00 - 05:00) η Χάιντι συναντά διάφορα ζώα (πουλιά, αετό, λαγούς, ένα αγριοκάτσικο και μια μελισσόυλα), ενώ στο τέλος ετοιμάζει ένα στεφάνι από αγριολούλουδα. Στο βίντεο η ηρωίδα απολαμβάνει εν γένει το ανοιξιάτικο τοπίο χωρίς να περιγράφει τις εικόνες του, στοιχείο που σχετίζεται με το μέσο προβολής τους (χρήση κινούμενων εικόνων που ακολουθεί τη δομή της διήγησης μιας ιστορίας) και το οποίο οι μαθητές/τριες της τάξης θα προκληθούν να σχολιάσουν -με σεβασμό πάντα στις αντιληπτικές τους δυνατότητες και τις προσλαμβάνουσές τους- μέσω της παρουσίασης και σύγκρισης επιμέρους στατικών εικόνων που θα βρουν σε ένα αρχείο παρουσίασης¹ (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «1ο δίωρο», αρχείο «Eikones_Xainti»). Η ενεργοποίησή τους για τη συμπλήρωση κάποιου περιγραφικού κειμένου στις διαφάνειες της παρουσίασης θα προκύψει ως αναγνώριση της αναγκαιότητας να δώσουν «φωνή» στη Χάιντι σημειώνοντας «τι θα μπορούσε να λέει, για να περιγράψει κάθε φορά που βρίσκεται και σε ένα διαφορετικό τοπίο του βουνού».

¹ Οι εικόνες από τα παραπάνω στιγμιότυπα του βίντεο αξιοποιήθηκαν για τη δημιουργία ενός αρχείου παρουσίασης με έξι διαφάνειες, όσες και οι ομάδες στις οποίες προβλέπεται να χωριστούν οι μαθητές/τριες μιας τάξης με 24 παιδιά.

Έχοντας ως σημείο αναφοράς τις προτάσεις περιγραφής του σχολικού εγχειριδίου αλλά και σε σύγκριση με αυτές, η καταγραφή αντίστοιχων προτάσεων στα πλαίσια κειμένου των διαφανειών θα οδηγήσει στην εξοικείωση των μαθητών/τριών της Α΄ τάξης με τις συνθήκες και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιας γραπτής περιγραφής. Τα κείμενα που θα δημιουργηθούν από τη συμμετοχή των ομάδων μπορούν να συγκεντρωθούν σε ένα κοινό αρχείο παρουσίασης, το οποίο θα μπορούσε να συμπληρωθεί και με την ηχογράφηση της ανάγνωσής τους από τους μαθητές/τριες της τάξης. Με τον τρόπο αυτό τα μέλη των ομάδων θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου που θα συνδυάζει τη χρήση εικόνας, γραπτού κειμένου και ήχου για το ίδιο περιεχόμενο.

Μάλιστα η προοπτική αποστολής του δημιουργημένου αρχείου παρουσίασης σε άλλους αποδέκτες (όπως τους μαθητές/τριες της Α΄ τάξης της διπλανής αίθουσας ή ενός διαφορετικού σχολείου) μπορεί να αποτελέσει επέκταση του σεναρίου, δίνοντας μια άλλη διάσταση στην ενασχόληση των μαθητών/τριών με το αντίστοιχο θέμα («Βόλτα στο βουνό»). Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές/τριες της τάξης θα αντιμετωπιστούν ως οι δημιουργοί ενός κειμένου -παρόμοιου με του σχολικού βιβλίου- στο οποίο οι ίδιοι/ιες παρουσιάζουν τι είδαν στο βουνό κάποιοι επισκέπτες του. Για αυτό και κατά την επεξεργασία του αρχείου παρουσίασης στην ολομέλεια της τάξης, εκτός της αποφυγής επικαλύψεων ή επαναλήψεων, θα πρέπει να

προβλεφθεί και η μετατροπή του α' σε γ' ενικού προσώπου² μαζί με την παράλληλη εξάσκηση στην κλίση απλών ενεργητικών ρημάτων, στοιχείο που συναντάται και ως γλωσσικός στόχος στο αντίστοιχο κεφάλαιο του σχολικού εγχειριδίου³.

Εγώ κρύβω ένα κόκαλο, εσύ, μυρμηγκι, κρύβεις ένα ψίχουλο, η μέλισσα κρύβει το μέλι. Εμείς κρύβουμε κόκαλα, εσείς, μυρμηγκια, κρύβετε ψίχουλα, οι μέλισσες κρύβουν το μέλι. Β' τεύχος, Βιβλίο Μαθητή, σ. 50	Τι βλέπεις ποντίκε; Εγώ _____ χόρτα και λουλούδια. Εσύ, κόκορα, τι _____; Εγώ _____ ένα θάμνο. Η γάτα τι _____; Β' τεύχος, Τετράδιο Εργασιών, σ. 50

2ο διδακτικό δίωρο

Σε συνέχεια της ενασχόλησης των μαθητών/τριών με τη Χάιντι και την επαφή τους με στοιχεία της φύσης, η δημιουργία ενός ακόμη αρχείου παρουσίασης στο οποίο τα παιδιά της Α' τάξης καλούνται να γνωρίσουν και άλλα ζώα που ενδεχομένως μπορούν να συναντήσουν σε μια βόλτα στο βουνό ή ακόμη και σε ένα χωριό αποτελεί μια έμμεση παρακίνηση για την αξιοποίηση του «Εικονογραφημένου Λεξικού Α' - Β' Δημοτικού». Συγκεκριμένα στις 6 διαφάνειες (όσες και οι ομάδες της τάξης) του αρχείου παρουσίασης (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «2ο δίωρο», αρχείο «Ροια_alla_zoa_eide...») οι μικροί μαθητές/τριες της τάξης καλούνται να συμπληρώσουν το όνομα⁴ ενός ζώου/πουλιού ή εντόμου (σπουργίτι, μύγα, καναρίνι, νυχτερίδα, σαλιγκάρι, ποντίκι) που θα μπορούσε να έχει δει η Χάιντι στο αγρόκτημα του παππού της ή σε μια βόλτα της στο ορεινό χωριό. Τα ζώα αυτά είναι γνωστά και στους μικρούς μαθητές/τριες της Α' τάξης -είτε κατοικούν στην ελληνική ύπαιθρο είτε σε μια πόλη- για αυτό και δεν υπάρχει ιδιαίτερη δυσκολία στον εντοπισμό τους. Το

² Σε πρώτη φάση τα μέλη των ομάδων συμπληρώνουν σε πρώτο πρόσωπο όσα αναφέρει η Χάιντι ενώ στην επέκταση της δραστηριότητας θα πρέπει να φροντίσουν να αλλάξουν το πρόσωπο του αφηγητή.

³ Τα συγκεκριμένα πλαίσια κειμένων μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πίνακες αναφοράς για τον έλεγχο της της ορθογραφικής γραφής των κειμένων που θα δημιουργηθούν από τους ίδιους τους μαθητές/τριες της τάξης.

⁴ Η μορφή της συμπλήρωσης του ονόματος (ύπαρξη κενών για τη γραφή γραμμάτων) παραπέμπει στο γνωστό παραδοσιακό παιχνίδι «κρεμάλα» με την επιπλέον προσφορά κάποιων πληροφοριών για τον προσανατολισμό της σκέψης των μικρών παιδιών.

στοιχείο που δίνει στη δραστηριότητα επιπλέον παιγνιώδη χαρακτηριστικά είναι η χρήση του Εικονογραφημένου Λεξικού (σε έντυπη και [ψηφιακή](#) μορφή⁵) για τον εντοπισμό του συγκεκριμένου ζώου και την αντιγραφή της εικόνας του (οι εικόνες δίνονται και στον φάκελο συνοδευτικού υλικού). Στο κείμενο που έχει δημιουργηθεί για την υποβοήθηση της αναζήτησης δίνεται στη διάθεση των μαθητών/τριών μια εισαγωγική πρόταση (με τη χρήση εκφράσεων δηλωτικών του χρόνου: πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ⁶) αλλά και ο αντίστοιχος ορισμός που υπάρχει για το αντίστοιχο λήμμα στο Εικονογραφημένο Λεξικό.

Μου αρέσει να ξυπνάω νωρίς το πρωί . Είπε το _____. Το ζώο αυτό μπορούμε να το αναζητήσουμε στο Εικονογραφημένο Λεξικό, στο γράμμα σ. Εκεί μαθαίνουμε ότι πρόκειται για ένα πουλί με μικρό σώμα και γοργό ή κοφτό χρώμα. Το βρίσκουμε συχνά στους κήπους των σπιτιών και τρώει έντομα και δημητριακά. Ανέγραψε την εικόνα και αποκάλεσε την εικόνα... 1^η διαφάνεια από το αρχείο «Poia_alla_zoa_eide...»	Μου αρέσει να ξυπνάω νωρίς το πρωί . Είπε το σπουργίτι. Το ζώο αυτό μπορούμε να το αναζητήσουμε στο Εικονογραφημένο Λεξικό, στο γράμμα σ. Εκεί μαθαίνουμε ότι πρόκειται για ένα πουλί με μικρό σώμα και γοργό ή κοφτό χρώμα. Το βρίσκουμε συχνά στους κήπους των σπιτιών και τρώει έντομα και δημητριακά. Ανέγραψε την εικόνα και αποκάλεσε την εικόνα... (σελ. 415) 1^η διαφάνεια από το αρχείο «Poia_alla_zoa_eide...epalitheusi» (για χρήση από τον εκπαιδευτικό)

Με τον τρόπο αυτό οι μικροί μαθητές/τριες της τάξης καλούνται να επεξεργαστούν τις πληροφορίες που τους δίνονται, για να κάνουν υποθέσεις σε σχέση με τη συμπλήρωση της λέξης που αναλογεί στην ομάδα τους αλλά και να εντοπίσουν τις ίδιες φράσεις στο αντίστοιχο λήμμα του Εικονογραφημένου Λεξικού επαληθεύοντας τις επιλογές τους.

⁵ Προτιμάται η χρήση του [ψηφιακού βιβλίου](#) ως ενιαίου κειμένου και όχι η κατάτμησή του σε επιμέρους αρχεία. Διαφορετικά, στον συνοδευτικό φάκελο που θα αποθηκευτεί στον Η/Υ κάθε ομάδας θα πρέπει να υπάρξει φροντίδα για την ανεύρεση του αρχείου που αφορά στην αναζήτηση του ζώου που έχει αναλάβει η συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα.

⁶ Στοιχείο που θα αξιοποιηθεί και στη συνέχεια του σεναρίου.

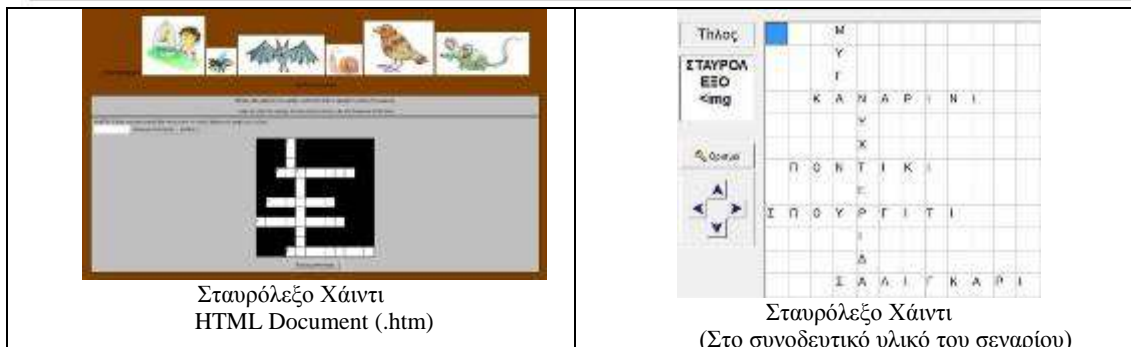
νυχτερίδα [η] ουσιαστικό (νυχτερίδες) ☒ Η νυχτερίδα είναι ένα μικρό μαύρο ζώο που μπορεί να πετάει. Βρίσκει την τροφή της τη νύχτα.	σπουργίτι [το] και σπουργίτης [ο] ουσιαστικό (σπουργίτια και σπουργίτες) ☒ Το σπουργίτι είναι ένα πουλί με μικρό σώμα και γκριζο ή καφέ χρώμα. Το βρίσκουμε συχνά στους κήπους των σπιτιών και τρώει έντομα και δημητριακά.

Παράλληλα, το «ξεφύλλισμα» του λεξικού συμβάλλει στη διαπίστωση της αλφαβητικής καταγραφής των λέξεων σε αυτό, ενώ η παρακίνηση της αντιγραφής και επικόλλησης της εικόνας που θα εντοπίσουν στο σχετικό λήμμα συμβάλλει στη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου, το οποίο μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για τη δημιουργία ενός ακόμη παιχνιδιού.

Μου αρέσει να κάνω βόλτες το βράδυ. Είπε η _____ Το όνο αυτό μπορούμε να το συναντήσουμε στο Επικουρογραφημένο Λεξικό, στο γράμμα «...». Έτσι μαθαίνουμε ότι πρόκειται για ένα μαρό μαύρο ζώο που μπορεί να πετάει. Βρίσκει την τροφή της τη νύχτα. Αντιγράψτε την εικόνα και επικόλλήστε την εδώ.... 4^η διαφάνεια από το αρχείο «Poia_alla_zoa_eide...»	Μου αρέσει να κάνω βόλτες το βράδυ. Είπε η νυχτερίδα... Το όνο αυτό μπορούμε να το συναντήσουμε στο Επικουρογραφημένο Λεξικό, στο γράμμα «...». Έτσι μαθαίνουμε ότι πρόκειται για ένα μικρό μαρό ζώο που μπορεί να πετάει. Βρίσκει την τροφή της τη νύχτα. Αντιγράψτε την εικόνα και επικόλλήστε την εδώ.... (εικ.128) 4^η διαφάνεια από το αρχείο «Poia_alla_zoa_eide...epalitheusi» (για χρήση από τον εκπαιδευτικό)

Το παιχνίδι αυτό προτείνεται ως επέκταση του σεναρίου για την εμπέδωση των όσων έχουν επεξεργαστεί οι μαθητές/τριες της τάξης και την εξάσκηση τους στη συμπλήρωση ενός ψηφιακού σταυρόλεξου (που έχει δημιουργηθεί με τη χρήση του λογισμικού hotpotatoes, βλ. σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελος «2ο δίωρο»).

Στο συγκεκριμένο σταυρόλεξο οι μαθητές/τριες της τάξης καλούνται να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους και τις πληροφορίες από τα λήμματα του λεξικού για την κεφαλαιογράμματη συμπλήρωση των κενών, ενώ η αντιστοίχιση εικόνων-λέξεων μπορεί να επιστρατευτεί για την επιπλέον υποβοήθησή τους.

3ο διδακτικό δίωρο

Στο επόμενο δίωρο η εξοικείωση των μικρών μαθητών/τριών με τα περιγραφικά κείμενα μεταφέρεται από τον φυσικό χώρο και επικεντρώνεται στη ζωή των ανθρώπων και την καθημερινή τους ρουτίνα. Αφορμή για αυτό αποτελεί η παρουσίαση μιας αφίσας από το υλικό του προγράμματος «[ΔΙΑΠΟΛΙΣ](#)» και συγκεκριμένα η αφίσα 15 με τίτλο «[Οικογένεια](#)⁷». Τα μέλη των ομάδων καλούνται (αφού εντοπίσουν στην οθόνη του φορητού τους Η/Υ το σχετικό αρχείο παρουσίασης ή την εικόνα της αφίσας⁸) να επιλέξουν μια οικογένεια από όσες παρουσιάζονται -στο εσωτερικό μιας πολυκατοικίας- περιγράφοντας προφορικά την εικόνα και ένα στιγμιότυπο από τη ζωή της στην πολυκατοικία. Η επιλογή κάθε ομάδας θα μπορούσε να μην ανακοινωθεί στην ολομέλεια της τάξης, ώστε κατά την περιγραφή της τα μέλη των υπόλοιπων ομάδων να κληθούν να μαντέψουν τη συγκεκριμένη οικογένεια. Οι μαθητές/τριες της τάξης κατά την περιγραφή τους καλούνται να αναφερθούν σε δείκτες της χρονικής στιγμής στην οποία διαδραματίζονται όσα περιγράφουν (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ, παρελθόν, παρόν, μέλλον, μέρα, νύχτα, άνοιξη, καλοκαίρι, χειμώνας, φθινόπωρο) δίνοντας κάποιες λεπτομέρειες για τα χαρακτηριστικά και τις δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται τα πρόσωπα που παρουσιάζουν.

⁷ Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η αφίσα 6 με τίτλο «[Η πολυκατοικία](#)».

⁸ Τα οποία θα έχει φροντίσει να αποθηκεύσει ο/η εκπαιδευτικός της τάξης στους Η/Υ των ομάδων.

Η παρουσίαση γίνεται στην ολομέλεια της τάξης, όπου εκπρόσωποι/μέλη παρουσιάζουν όσα έχουν προσυμφωνήσει σε επίπεδο ομάδας. Στη συνέχεια -και πάλι με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα- παρουσιάζεται ένα αρχείο με διαφάνειες στις οποίες δίνεται σε διαφορετικές κάρτες η διαδοχή των γεγονότων που αφορά στη ρουτίνα ενός κοριτσιού, το οποίο ανακοινώνεται ότι κατοικεί και αυτό στην προαναφερόμενη πολυκατοικία (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «3ο δώρο», αρχείο «Routina_koritsiou» και αρχείο «Antistixisi_drastiriotion»). Στο σχολικό εγχειρίδιο συναντώνται αντίστοιχες εργασίες, στις οποίες ήρωας είναι ο Μολύβιος, το αγαπημένο σκυλάκι των παιδιών (Τετράδιο Εργασιών, σ. 51).

Σε αυτές ζητείται αρχικά η καταγραφή τεσσάρων λέξεων -δηλωτικών του χρόνου- μέσα σε προτάσεις και η τοποθέτηση των αντίστοιχων προτάσεων σε χρονολογική σειρά. Οι εργασίες αυτές αποτέλεσαν το έναυσμα για τη δημιουργία της δραστηριότητας που περιγράφεται παρακάτω, στην οποία επιδιώχθηκε να δοθεί χώρος στους μαθητές/τριες της τάξης, για να αναφερθούν τελικά σε προσωπικά τους

βιώματα και στον τρόπο που οι ίδιοι/ιες μοιράζουν τον χρόνο τους στη διάρκεια μιας μέρας.

1η Διαφάνεια από το αρχείο «Routina_koritsiou»

1η Διαφάνεια αρχείου «Antistixisi_drastiriotiton»

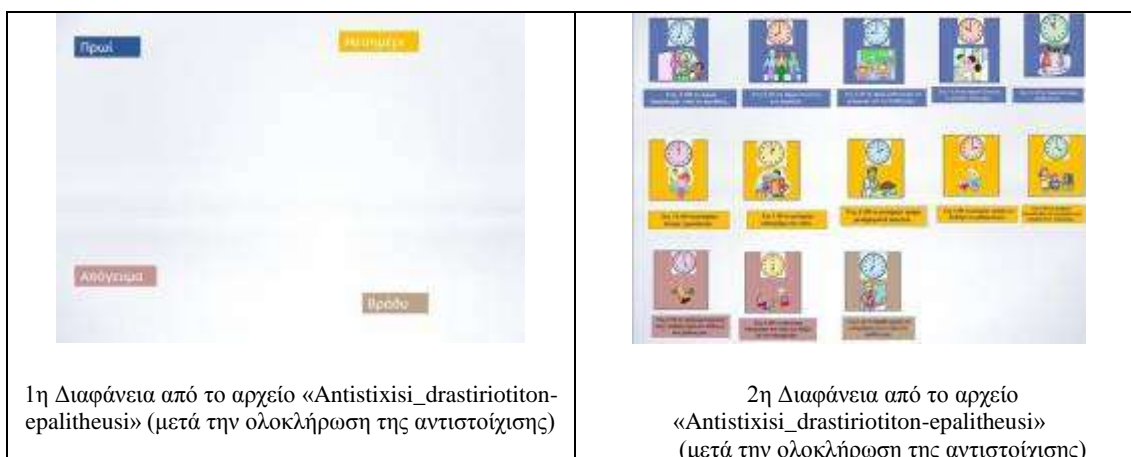
Αρχικά, οι μαθητές/τριες της τάξης καλούνται να σχολιάσουν το περιεχόμενο των εικόνων και τη διαδοχή των γεγονότων, η οποία στη συγκεκριμένη διαφάνεια δίνεται με την εναλλαγή των δεικτών του ρολογιού αλλά και με την επιλογή διαφορετικών χρωμάτων για τις καρτέλες που αφορούν πρωινές, μεσημβρινές, απογευματινές και βραδινές δραστηριότητες.

Στη συνέχεια, τα μέλη των ομάδων καλούνται να εργαστούν στον φορητό Η/Υ τους τοποθετώντας κάτω από τις διαδοχικές εικόνες τις αντίστοιχες λεζάντες/τίτλους (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «Antistixisi_drastiriotiton»). Κατά την αποκοπή και επικόλληση των εικόνων/πλασιών κειμένου θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή καθώς είναι τοποθετημένες σε λανθασμένη σειρά και έτσι κριτήριο για την ορθή τοποθέτησή τους (εκτός της χρωματικής αντιστοίχισης) θα είναι η κατανόηση του περιεχομένου κάθε λεζάντας. Το περιεχόμενο των τίτλων⁹ επιλέχθηκε να είναι μικρό και αντίστοιχο των αντιληπτικών ικανοτήτων των μικρών μαθητών/τριών της Α΄ τάξης αλλά και των δραστηριοτήτων που αναπαριστώνται στις αντίστοιχες εικόνες. Ως αποτέλεσμα της αποκοπής και επικόλλησης -κατά την εναλλαγή από τη μια διαφάνεια στην άλλη- θα είναι η διατήρηση, στην 1η διαφάνεια της παρουσίασης, μόνο τεσσάρων λέξεων (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ),

⁹ Αφορά την παρουσίαση γεγονότων όπως αυτά βιώνονται από την πρωταγωνίστρια τους, για αυτό και δίνονται στο α΄ πρόσωπο του ενικού αριθμού. Το στοιχείο αυτό μπορεί να γίνει αντικείμενο σχολιασμού κατά τη διεξαγωγή της δραστηριότητας.

στοιχείο που θα αποτελέσει αντικείμενο ομαδικής συζήτησης. Σε αυτή το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών θα επικεντρωθεί στη συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση του χρόνου ή και σε άλλες παρόμοιες (αναφορά στις εποχές, τους μήνες και τις μέρες) ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο αλλά και το ενδιαφέρον που θα επιδείξουν τα παιδιά.

1η Διαφάνεια από το αρχείο «Antistixisi_drastiriotiton-epalitheusi» (μετά την ολοκλήρωση της αντιστοίχισης)

2η Διαφάνεια από το αρχείο «Antistixisi_drastiriotiton-epalitheusi» (μετά την ολοκλήρωση της αντιστοίχισης)

Παράλληλα, η ενασχόληση των μαθητών/τριών της τάξης με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα τους παρέχει τη δυνατότητα να εξασκηθούν στη χρήση εικόνων (αλλαγή μεγέθους, αποκοπή, επικόλληση, μετακίνηση). Με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν ταυτόχρονα στη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου που αφορά στον ορισμό της καθημερινής ρουτίνας ενός συνομήλικου με αυτούς/ές κοριτσιού, στοιχείο όμως που μπορεί να αξιοποιηθεί για την παρουσίαση της δικής τους εκδοχής στη βίωση κάποιων γεγονότων της καθημερινότητάς τους. Αυτή μπορεί να γίνει πρώτα σε επίπεδο προφορικής έκφρασης με την αντικατάσταση των δεικτών μέτρησης του χρόνου (ρολόι, αριθμητικά σύμβολα) από άλλες εκφράσεις δηλωτικές του χρόνου (όπως: πρώτα, πριν, μετά, αργότερα, τώρα, ύστερα...).

4ο διδακτικό δίωρο

Η αξιοποίηση των πληροφοριών που επεξεργάστηκαν οι μαθητές/τριες της τάξης στο προηγούμενο δίωρο σχετικά με τη χρήση των εικόνων και την αντιστοίχισή τους με καταστάσεις που βιώνει μια συνομήλική τους μπορεί να οδηγήσει στη σύγκρισή τους με δικά τους βιώματα και τη διάκρισή τους σε παρόμοιες αλλά και διαφορετικές

εμπειρίες ζωής. Για τον σκοπό αυτό προτείνεται η χρήση δύο άλλων λογισμικών και αντίστοιχων αρχείων που έχουν δημιουργηθεί με σεβασμό στις προσλαμβάνουσες των μικρών παιδιών και έχοντας ως στόχο την επέκταση των ικανοτήτων τους όσον αφορά στη χρήση του Η/Υ.

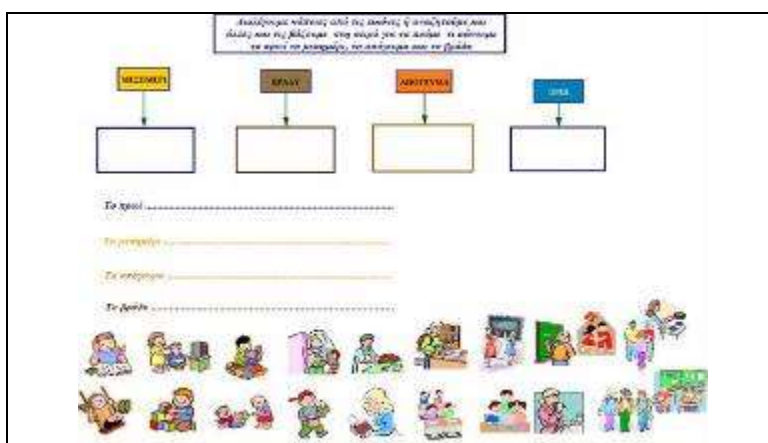
Συγκεκριμένα, στην ολομέλεια της τάξης παρουσιάζεται με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα ένα αρχείο excel (πρότυπο υπολογιστικό φύλλο για δημιουργία ημερολογίου, βλ. σχετικό αρχείο στον φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «4ο δίωρο»), στο οποίο παρουσιάζεται το ημερήσιο πρόγραμμα του εν λόγω κοριτσιού. Αυτό δίνεται τόσο με μορφή εικόνας όσο και ως γραπτό κείμενο. Η συμπλήρωση των σχετικών στηλών σχολιάζεται στην ολομέλεια της τάξης (εστιάζοντας κυρίως στη χρήση γ' πρόσωπου ενικού αριθμού), ενώ παράλληλα παρουσιάζεται η αντιστοίχιση των εικόνων και προτάσεων με τη συμβολική μορφή της ώρας (7 π.μ. και την εικόνα του ρολογιού).

Στη συνέχεια, ζητείται από τα μέλη των ομάδων να εργαστούν, προκειμένου να καταστρώσουν ένα ημερήσιο πρόγραμμα στο οποίο θα πρέπει να συμφωνήσουν μεταξύ τους για όσες δραστηριότητες -τουλάχιστον δύο- έχουν κοινές με το συνομήλικο κορίτσι. Αυτές τις δραστηριότητες καλούνται να κρατήσουν στο διαμορφωμένο πρόγραμμα αντικαθιστώντας την πρόταση στο β' πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού, ενώ όσες καταγεγραμμένες δραστηριότητες δεν ακολουθούν τη δική τους καθημερινότητα παρακινούνται να τις διαγράψουν εξασκούμενοι/ες στη διαγραφή εικόνας και κειμένου.

Ακολουθεί το άνοιγμα ενός ακόμη έτοιμου αρχείου, αυτή τη φορά διαμορφωμένο στο λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης (Kidspiration), στο οποίο υπάρχουν επιλεγμένες εικόνες για την τοποθέτησή τους στα επιμέρους πλαίσια χρονικής κατηγοριοποίησης (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ), τα οποία όμως χρειάζεται να τοποθετηθούν σε χρονική αλληλουχία (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «4ο δίωρο», αρχείο «Diadoxi»). Στις προτάσεις που πρόκειται να καταγραφούν θα πρέπει να επιλεγούν δραστηριότητες που διαφέρουν από αυτές του μικρού κοριτσιού. Τα μέλη των ομάδων ακολουθώντας τις οδηγίες της εργασίας θα χρειαστεί να συμφωνήσουν με το έτερο μέλος της ομάδας τους στην επιλογή μιας κοινής δραστηριότητας, για αυτό και η πρόταση που θα καταγράψουν θα χρειαστεί να μεταφερθεί στο α' πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού. Έτσι, παράλληλα με την εξάσκησή τους στην περιγραφή οικείων καταστάσεων θα έχουν την ευκαιρία για εξάσκηση στην κλίση ρημάτων (προσαρμογή του ρήματος στο πρόσωπο αναφοράς). Επιπλέον, η ενασχόλησή τους με τη μεταφορά των επιλεγμένων εικόνων και τη διαγραφή των υπολοίπων θα τους δώσει τη δυνατότητα να εξασκηθούν στις επιλογές του συγκεκριμένου λογισμικού και να επαναλάβουν κοινόχρηστες εντολές (αναίρεση, επιλογή, μετακίνηση εικόνων/πλασιών αλλά και αποθήκευση).

Εναλλακτικά, σε περίπτωση που ο/η εκπαιδευτικός της τάξης εκτιμά ότι το επίπεδο εξοικείωσης των μαθητών/τριών της τάξης δεν μπορεί να στηρίξει τη γνωριμία τους και με άλλα λογισμικά, οι ίδιες εργασίες προτείνεται να γίνουν με τη

χρήση ενός αρχείου παρουσίασης (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «4ο δώρο», αρχείο «Grafourme-drastiriotes»), το οποίο συνδέεται -με τη χρήση υπερσύνδεσης- με ένα αρχείο κειμένου, που έχει τον ίδιο τίτλο. Σε αυτό τα ζεύγη των ομάδων θα κληθούν να καταγράψουν δύο παρόμοιες δραστηριότητες με αυτές του κοριτσιού και δύο διαφορετικές δραστηριότητες από τη δική τους καθημερινή ρουτίνα, αντιγράφοντας παράλληλα τις εικόνες/καρτέλες που θα βρουν στο αρχείο παρουσίασης.

	Γράψτε δύο δραστηριότητες που είναι παρόμοιες: <table border="1"> <tr> <td>Εδώ βάζουμε την εικόνα</td> <td>Εδώ γράφουμε τι είναι ίδιο.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table> Γράψτε δύο διαφορετικές για αυτές δραστηριότητες: <table border="1"> <tr> <td>Εδώ βάζουμε την εικόνα</td> <td>Εδώ γράφουμε τι είναι διαφορετικό.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Εδώ βάζουμε την εικόνα	Εδώ γράφουμε τι είναι ίδιο.			Εδώ βάζουμε την εικόνα	Εδώ γράφουμε τι είναι διαφορετικό.		
Εδώ βάζουμε την εικόνα	Εδώ γράφουμε τι είναι ίδιο.								
Εδώ βάζουμε την εικόνα	Εδώ γράφουμε τι είναι διαφορετικό.								
Εικόνα από το αρχείο παρουσίασης «Grafourme-drastiriotes»	Εικόνα από το αρχείο κειμενογράφου «Grafourme-drastiriotes»								

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι προτάσεις του σεναρίου δε συνοδεύονται από Φύλλα Εργασίας. Εναλλακτικά προτείνεται η χρήση συνοδευτικού υλικού που στηρίζεται στην αξιοποίηση αρχείων βασικών εφαρμογών (αντιγραφή προσφερόμενων εικόνων από έτοιμο φάκελο για τη δημιουργία ζωγραφιάς, πρότυπου υπολογιστικού φύλλου για δημιουργία ημερολογίου, χρήση αρχείων παρουσίασης, εννοιολογικής χαρτογράφησης, κειμενογράφου και περιβάλλοντος εξάσκησης). Οι οδηγίες που αφορούν τη δράση των εμπλεκόμενων κατά τη χρήση των συνοδευτικών αρχείων απευθύνονται στον εκπαιδευτικό της τάξης και παρατίθενται σε κάθε φάση/δώρο του σεναρίου.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ήδη κατά την αναλυτική περιγραφή των προτεινόμενων δραστηριοτήτων επιχειρήθηκε η ταυτόχρονη παρουσίαση και κάποιων εναλλακτικών δυνατοτήτων επέκτασής τους, όπως η δημιουργία μιας παρουσίασης με θέμα τη «Βόλτα στο βουνό» αλλά και τη χρήση του λογισμικού hotpotatoes για τη συμπλήρωση ενός σταυρόλεξου και την αξιοποίηση πληροφοριών που προκύπτουν από την ενασχόληση των μαθητών/τριών με λήμματα του Εικονογραφημένου Λεξικού. Επιπρόσθετα, η επέκταση του σεναρίου θα μπορούσε να συμπεριλάβει την περαιτέρω αξιοποίηση του [βίντεο](#) της παιδικής εκπομπής «Χάιντι» και την αναζήτηση πληροφοριών για τη δημιουργία κειμένων που αφορούν τη ζωή των ζώων που συναντώνται σε αυτό (αποδημητικά πουλιά, άγριοι λαγοί, αετοί, μέλισσες)¹⁰.

Σε μια εναλλακτική εκδοχή θα μπορούσε να προταθεί η διαθεματική σύνδεση της συγκεκριμένης ενότητας του γλωσσικού εγχειριδίου με αντίστοιχη ενότητα από τη Μελέτη Περιβάλλοντος (Ενότητα *Ο άνθρωπος και ο χρόνος*) μαζί με τα πρώτα βήματα στην κατανόηση της μέτρησης του χρόνου με τη χρήση του ρολογιού (και ταυτόχρονη αξιοποίηση των καρτελών της παρουσίασης «Routina_koritsiou») ή και τη δημιουργία ενός εβδομαδιαίου σχολικού προγράμματος στο οποίο η πολυτροπική διάστασή του θα είναι αποτέλεσμα της συμφωνίας και συνεργασίας των μελών των ομάδων.

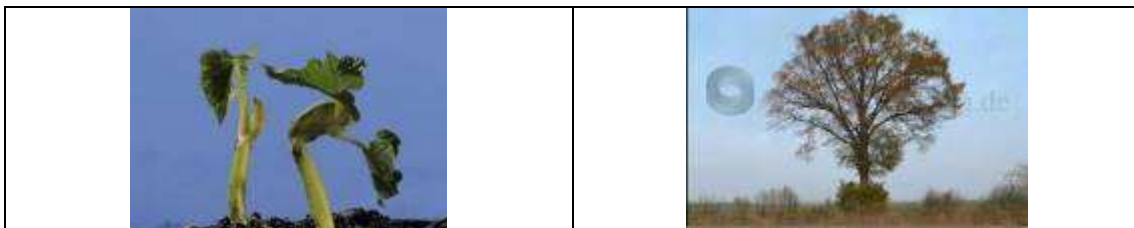
¹⁰ Στο σχολικό εγχειρίδιο η «Βόλτα στο βουνό» και η συνάντηση με ένα κοτσύφι αποτελεί τον οδηγό για τη διαμόρφωση του περιεχομένου των επόμενων κεφαλαίων της ίδιας ενότητας στο Βιβλίο του Μαθητή (παρουσίαση πληροφοριών για τη ζωή του κότσυφα από μια εγκυκλοπαίδεια, καταγραφή της εμπειρίας συνάντησης με ένα κοτσύφι από τη Μαρίνα, ιστορία του κότσυφα από τη λαϊκή μας παράδοση).

ΕΣΘΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 2013-2014						ΤΑΞΗ Α
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ						
ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
1	Γλώσσα					
2	Γλώσσα					
3	Μαθηματικά					
4	Μελίτη					
5	Επιστήμες					
6	Μουσική					
7	Εξέτ. Ζήτητ					

Παρόμοια διαθεματική διάσταση θα μπορούσε να προσδώσει στο σενάριο η ενασχόληση των μαθητών/τριών με άλλες επιμέρους υποδιαίρεσεις του χρόνου και η σύνδεσή τους με το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος (και συγκεκριμένα με ενότητες που αφορούν τη ζωή των φυτών, ζώων και ανθρώπων).

Στη φάση αυτή η αξιοποίηση εργασιών από το γλωσσικό εγχειρίδιο (Βιβλίο Μαθητή, σ. 51) θα μπορούσε να συνδυαστεί με την προβολή βίντεο που αναπαριστούν το πέρασμα του χρόνου στη διάρκεια της ανάπτυξης ενός [φυτού](#), ενός [δέντρου](#) ή ακόμη και μιας [πεταλούδας](#). Εικόνες από τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους μπορούν να αποτελέσουν το υλικό για τη δημιουργία πολυτροποπικών κειμένων, τη χρονολογική ταξινόμηση και την περιγραφή τους που θα μπορούσαν να αναλάβουν οι μικροί/ές μαθητές/τριες της Α΄ τάξης.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι προτάσεις του σεναρίου έρχονται να συμπληρώσουν, να επεκτείνουν ή και να αντικαταστήσουν δραστηριότητες που συναντώνται στο σχολικό εγχειρίδιο δίνοντας περισσότερες δυνατότητες ενεργητικής συμμετοχής στους μαθητές/τριες κατά τις πρώτες εμπειρίες γνωριμίας τους με το κειμενικό είδος της περιγραφής σε διάφορα περιβάλλοντα εφαρμογής (φυσικό τοπίο, ανθρωπογενές περιβάλλον, καταστάσεις της καθημερινότητας). Κατά τη διεξαγωγή του σεναρίου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η περιορισμένη γνώση των μαθητών/τριών της Α΄ τάξης όσον αφορά στη δομή της γλώσσας και για αυτό οι απαιτήσεις του/της εκπαιδευτικού δε θα πρέπει να ξεπερνούν τις δυνατότητες των μικρών μαθητών/τριών και τη διαισθητική προσέγγιση του συγκεκριμένου κειμενικού είδους αλλά και των χρονικών εννοιών.

Επιπλέον, ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην άμεση αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών στη χρήση του Η/Υ και την επίλυση των τυχόν διενέξεων ή ενδεχόμενων προβλημάτων συνεργασίας μεταξύ των μελών των ομάδων και της ολομέλειας της τάξης, ώστε τα πρώτα βήματα στη δόμηση γνώσεων όσον αφορά παραδοσιακούς αλλά και νέους γραμματισμούς να συνδέονται με θετικά συναισθήματα και ευχάριστες εμπειρίες.

Για τη δημιουργία των συνοδευτικών αρχείων του σεναρίου έχουν επιλεγεί απλά λογισμικά, η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να γίνει και από εκπαιδευτικούς που έχουν περιορισμένες και βασικές γνώσεις χρήσης των Η/Υ. Έχοντας την ίδια προοπτική τόσο οι δραστηριότητες του σεναρίου όσο και το συνοδευτικό του υλικό υπόκεινται στο ενδεχόμενο αλλαγής (όσον αφορά τη χρονική του επέκταση αλλά και την επιλογή δραστηριοτήτων με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας) για την προσαρμογή του στις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών αλλά και του/της εκπαιδευτικού της τάξης εφαρμογής.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιαννακοπούλου, Α., Παπαδοπούλου, Μ. 2004. Η εικόνα του γραπτού μηνύματος σε κείμενα που διαβάζουν τα παιδιά: παραδείγματα από βιβλία, εφημερίδες, κόμικς και περιβάλλοντα γραπτού λόγου. Στο Παπούλια-Τζελέπη, Π., Τάφα, Ε. (επιμ.). *Γλώσσα και γραμματισμός στη νέα χιλιετία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 81-96.

Καραντζόλα, Ε., Κύρδη, Κ., Σπανέλλη, Τ., Τσιαγκάνη, Θ. 2007. *Γλώσσα Α΄ Δημοτικού: Γράμματα Λέξεις Ιστορίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ-Ελληνικά Γράμματα (Βιβλίο για τον δάσκαλο).

Καψάλης, Α., Λεμονίδης, Χ. 1999. Σύγχρονες τάσεις της διδακτικής των μαθηματικών. *ΜΑΚΕΔΟΝ*, 6, 95-115.

Ματσαγγούρας, Η., 2007. Η πρόκληση του Σχολικού Εγγραμματισμού: Το πρόβλημα, η Σπουδαιότητα, η Αντιμετώπιση. *Πρακτικά Συνεδρίου Σχολής Επιστημών Αγωγής: Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 17-20 Μαΐου 2007, 29-40. Διαθέσιμο και στο <http://conf2007.edu.uoi.gr/Praktika/25-48.pdf>

Μητσκοπούλου, Β. 2006. *Λόγος - Κείμενο, Γένη και Είδη Λόγου (Περιγραφή)*, Διαθέσιμο και στο: http://www.komvos.edu.gr/glwssa/logos_keimeno/2_1_2/thema_2_1_2.htm

Μπονίδης, Κ. 1995. Η κατανόηση εννοιών και φράσεων χρόνου από παιδιά ηλικίας 8-11 ετών *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 22, 173-213.

Πλακίτση, Κ., Σπυράτου, Ε., Μανώλη, Β. 2007. Θεμελιώδεις έννοιες μέσα από τα σχέδια εργασίας στο σχολικό εγχειρίδιο της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Α΄ Δημοτικού, *Πρακτικά Συνεδρίου Σχολής Επιστημών Αγωγής: Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας.*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 17-20 Μαΐου 2007, 730-739, Διαθέσιμο και στο <http://conf2007.edu.uoi.gr/Praktika/605-739.pdf> [6-12-2013]

Χατζησαββίδης, Σ., Αλεξίου, Μ. 2012. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα. Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και*

άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές.
Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Vygotsky, L. (1998). *Σκέψη και Γλώσσα*. Αθήνα: Γνώση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στον φάκελο με το συνοδευτικό υλικό υπάρχουν οι παρακάτω υποφάκελοι και αρχεία:

- Υποφάκελος «1^ο δώρο»:
 - Φάκελος (Eikones_gia_zografia) με επιμέρους εικόνες από τη ζωγραφιά του σχολικού εγχειριδίου («Γλώσσα Α΄ Δημοτικού», β΄ τεύχος, Βιβλίο Μαθητή, σ. 50)
 - Παρουσίαση «Eikones_Xainti»
- Υποφάκελος «2^ο δώρο»:
 - Παρουσίαση «Poia_alla_zoa_eide...»
 - Παρουσίαση «Poia_alla_zoa_eide...epalitheusi» (για χρήση από τον/την εκπαιδευτικό)
 - Αρχείο σταυρόλεξου (Hotpotatoes)
- Υποφάκελος «3^ο δώρο»:
 - Παρουσίαση «Routina_koritsiou»
 - Παρουσίαση «Antistixisi_drastiriotiton»
 - Παρουσίαση «Antistixisi_drastiriotiton-epalitheusi» (για χρήση από τον/την εκπαιδευτικό)
- Υποφάκελος «4^ο δώρο»:
 - Αρχείο Excel «Hmerisio_Hmerologio»
 - Αρχείο Kidspiration «Diadoxi»
 - Παρουσίαση «Grafoume-drastiriotites»
 - Αρχείο «Κειμενογράφου: Gragoume_drastiriotites»